

23 вересня — день народження жувальної гумки

23 вересня 1848 р. американський крамар Джон Куртіс відкрив першу у світі фабрику жуйок. Жувальною гумкою тоді називали звичайний шматок смоли, запакований у яскраву обгортку. Із часом цей продукт, що нагадував цукерку, яка не танула в роті й не розжовувалася, як карамель, став улюбленими ласощами мільйонів людей. Пізніше до смоли почали додавати ароматизатори — так з'явилися перші жуйки із присмаком м'яти

Іноді краще жувати...

ТРОХИ ІСТОРІЇ

Ще в VII–II тис. до н.е. люди, які населяли територію сучасної Європи, полюбили жувати смолу дерев. Жуйка із бджолиного воску була поширеною серед стародавніх греків, а індіанці майя, щоб очистити зуби й освіжати подих, жували застиглий сік дерева гевеї — каучук.

У 1928 р. хімік Волтер Димер здійснив переворот в історії жуйки, створивши bubble gum, з якої можна було легко видувати бульбашки. Відтоді дорослі й діти змагаються в надуванні бульбашок із жуйки. Найбільшу бульбашку діаметром 58,5 см надули в США у 1994 р.

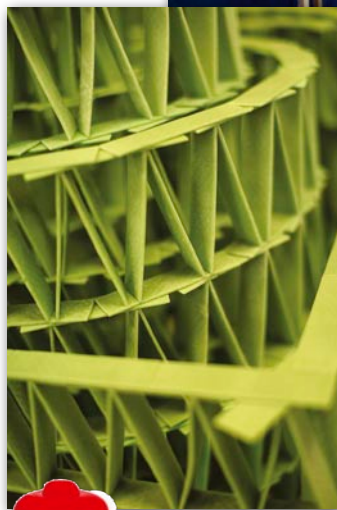
Жувальна гумка завоювала весь світ у часи Другої світової війни. Американські солдати, пайок яких містив жуйку, привезли її до Європи, Африки й Азії. Згодом з'явилася перша жувальна гумка, здатна вибілювати зуби.

У СРСР виробляти жуйку почали лише в 70-ті рр., але вона значно поступалася за якістю дефіцитній імпортній. Остання ж легально з'явилася на теренах радянської держави лише на початку 90-х. Жувати жуйку було модно. А колекціонування фантиків і наклеек перетворилося на культ. Діти збирали їх роками й із задоволенням обмінювалися між собою найцікавішими екземплярами.

ЖУЙКА ЯК ЗАСІБ САМОВИРАЖЕННЯ

Художниця з Донецька Анна-Софія Матвеева створює унікальні картини, використовуючи... жувальні гумки. Як розповідає майстриня, малюванням вона почала захоплюватися ще з дитинства, а за плечима в неї професійна художня освіта. Ідея використання жуйок як художнього матеріалу прийшла до неї зовсім випадково. Першою роботою, яку Матвеева виконала новаторською технікою, був портрет засновника комп'ютерної імперії Стіва Джобса.

Для своїх картин Анна-Софія використовує тільки культові гумки «Love is...». «Це ностальгія за дитинством, емоціями, — пояснює

художниця. — Ці жуйки великі

за розміром, смачні, яскраві, до того ж, мають цікаві фантики, з яких у майбутньому також планують зробити щось цікаве».

Щоб підготувати матеріал для картин, потрібні зусилля щелеп декількох десятків людей. Щоправда, сама художниця гумки, як виявилось, не жує. Для картини в середньому потрібні 800–1000 жувальних гумок, тож вага такого витвору мистецтва може сягати кількох кілограмів. За словами художниці, жувальна гумка для неї — своєрідний символ поп-культури, а отже, і зображувані обличчя на портретах мають бути популярними й відомими. У колекції Матвеевої, окрім Стіва Джобса, є зображення британського музиканта Елтона Джона, японської актриси Імото Аяко, футбольного тренера Мірчі Луческу. Нині майстриня працює над портретом кіногенія Чарлі Чапліна.

Французькому художнику Жеремі Лаффону знадобилося понад 4 тис. пластинок м'якої жувальної гумки для створення унікальної скульптури зі складною геометрією. Як пише газета Daily Mail, над

створенням скульптури заввишки близько 2 і довжиною близько 3 м автор працював кілька місяців. Спочатку художник купував «будівельний матеріал» за власні кошти, однак незабаром його почав спонсорувати великий виробник жувальної гумки. Скульптура Лаффона виконана за принципом карткового будиночка. Завдяки пластичності матеріалу художнику вдалося створити складну геометричну структуру, в якій високі вежі з'єднані спіралеподібними переходами. Проте, життя «м'ятого» шедевра виявилось недовгим. За словами художника, він прагнув передати у своїй скульптурі стан фрустрації. Із цієї метою відразу після завершення роботи він розплавив кілька жувальних пластинок, після чого вся конструкція поступово зруйнувалася на очах у глядачів.

ЖУЄШ? ПЛАТИ ШТРАФ!

У Великобританії з'явилися прихильники введення штрафів за жування гумки, повідомляє The Evening Times. У Глазго питання на голосування в муніципальну раду виніс представник лейбористів Пол Кері. Він хоче штрафувати тих, хто випльовує жуйку на тротуари вулиць. Якщо члени ради не підтримають Кері, він спробує узаконити податок на кожну пачку жувальної гумки. Зібрані кошти підуть на очищення міста. Кері каже, що влада витрачає величезні гроші на видалення засохлих гумок із поверхні тротуарів. Щорічно з бюджету Великобританії на очищення міст від жуйок витрачається 150 млн фунтів.

У Мілтон-Кінсі ввести аналогічні штрафи місцевій владі запропонували підприємці, які були занепокоєні цією проблемою після того, як на одній із площ міста довелось прибирати приблизно по 22 жуйки з кожного квадратного фута. Глава муніципальної ради міста Ендрю Гірі заявив, що влада готова розглянути пропозицію бізнесменів.

Утім, у Великобританії вже давно намагаються боротися з жуйками. Ще у 2004 р. британський уряд видав доповідь на 160 сторінках, присвячену проблемі прилипання жувальних гумок. Експерти запропонували до кожної упаковки гумки додавати папірці, у які можна загорнути використаний продукт. Також вони рекомендують проводити рекламні кампанії і правдиво повідомляти споживачам про негативний вплив жуйки на здоров'я людини.

В Уельсі намагалися ввести податок у розмірі 5 пенсів на кожну пачку гумки, проте торік місцевий парламент відхилив цю ідею. 2009 р. у Великій Британії почали продавати жуйку, яка не прилипає до тротуарів і одягу.

КОРИСТЬ ЧИ ШКОДА?

Жувальна гумка — доволі неоднозначний продукт. Реклама розповідає нам про виняткову користь жуйки, обіцяючи захист від карієсу, усунення нальоту, відбілювання зубів і т. ін. Стоматологи ж застерігають від випадіння пломб і порушення прикусу. Кому ж вірити?

ПЛЮСИ

1. У перші годину-півтори після прийому їжі жуйка сприяє виробленню шлункового соку, що покращує перетравлювання їжі.
2. Очищає жувальну поверхню зубів й освіжає подих.
3. Сприяє концентрації уваги.
4. Тренує нижньощелепний суглоб.

МІНУСИ

1. Якщо жувати жуйку занадто довго або на голодний шлунок, можна спровокувати подразнення його слизової оболонки (людям, хворим на виразку або гастрит, вона категорично протипоказана).
  2. Може спричинити випадіння пломб і пошкодження зубів.
  3. Викликає звикання.
  4. Існує великий ризик натрапити на підробку.
- Захист від карієсу й позбавлення зубного нальоту — це лише міфи, створені з рекламною метою. Жуйка ніколи не замінить регулярного чищення зубів за допомогою щітки й пасти. Загалом же, жувальна

гумка не шкодить здоров'ю, якщо її правильно вживати.

Жувати жуйку слід не більше 2–3 разів на день, а сам процес не повинен тривати більше 15 хвилин. Тоді продукт можна вважати навіть корисним.

Що ж стосується дітей, то не варто їх заохочувати до цієї звички. У молодого організму ще немає проблем з травленням і він не потребує додаткової стимуляції. Тому жуйку краще замінити яблуком чи морквиною.

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Лариса Дедишина

Наталія Шумлянська,
лікар-гастроентеролог, директор
регіонального медичного
центру «Аніко» (м. Рівне):

— Наш шлунок сприймає жувальну гумку як їжу, що, потрапляючи до рота, дає сигнал утворенню необхідних для травлення речовин: соляної кислоти, шлункового соку, жовчі, соку підшлункової залози, ферментів. Якщо при цьому справжня їжа до шлунка не надходить, речовини виділяються без потреби і провокують захворювання травного тракту. Наслідком надмірного захоплення жуванням гумок можуть бути біль і дискомфорт у животі, кислий присмак у роті, нудота, підвищене виділення жовчі. Жуйка подразнює слизову оболонку шлунка і здатна спричинити виразку й кишкову непрохідність. Хімічні барвники, які у великій кількості містяться в гумках, можуть призводити до ураження підшлункової залози алергічного походження. Хімічний ароматизатор, наприклад діоксид титану із запахом стиглої вишні, раніше використовувався тільки у виробництві косметичних засобів і мила. Сахарин може бути причиною злویкісних новоутворень. Замінники цукру — сорбітол, ксиліт, мальтит, маніт — виявляють послаблювальну дію.

Ігор Герчаківський,
лікар-стоматолог клініки
«Стоматологія» (м. Львів):

— За допомогою жувальної гумки запобігти розвитку карієсу неможливо. Так само не варто мати її за основний спосіб профілактики захворювань пародонту. Більше того, деяким людям жуйка може серйозно зашкодити. Наприклад, у пацієнтів із надмірно розвинутою жувальною мускулатурою зубна емаль швидше стоншується. Тому їм жуйка протипоказана.

Якщо з дитинства постійно жувати жуйку, розвинеться неправильний прикус або квадратна «американська» щелепа. Що ж до переваг, то жуйка стимулює слиновиділення, а отже, сприяє кращому механічному очищенню зубів. А жувальна гумка, яка містить кальцій, підвищує ремінералізуючу здатність ротової рідини, тобто збагачує зубну емаль цим мінералом. Також жування гумки сприяє поліпшенню кровопостачання пародонту за рахунок додаткового навантаження на нього й жувальні м'язи. Єдине застереження — її не можна жувати довше 15 хвилин.